

Henri Polak leerstoel

Verslag van werkzaamheden in 2022

Prof. dr. P.T. de Beer

Dit verslag betreft het kalenderjaar 2022 van mijn vijfde termijn op de Henri Polak leerstoel voor Arbeidsverhoudingen aan de Universiteit van Amsterdam. Mijn beroepsmatige activiteiten vallen formeel onder drie functies, te weten Henri Polak hoogleraar (0,2 fte), wetenschappelijk directeur van het Wetenschappelijk Bureau voor de Vakbeweging De Burcht (0,3 fte), en onderzoeker aan het Amsterdams Instituut voor ArbeidsStudies-Hugo Sinzheimer Instituut (AIAS-HSI) van de UvA (0,5 fte). In dit verslag wordt geen scherp onderscheid gemaakt tussen activiteiten die formeel onder de Henri Polak leerstoel vallen dan wel onder het Wetenschappelijk Bureau voor de Vakbeweging en het AIAS-HSI. In 2022 bekleedde ik tevens de Willy Calewaert leerstoel aan de Vrije Universiteit Brussel, waarvan hierna ook kort verslag wordt gedaan.

Onderzoek

Waarde van Werk III

In 2022 werd het onderzoek voor ‘Waarde van Werk III’, financieel mogelijk gemaakt door de Goldschmeding Foundation voortgezet en afgerond. Hiervoor werk ik samen met dr. Wieteke Conen. In 2022 werden in de serie ‘Kort & Bondig’ tussenresultaten gepubliceerd over generaties en de maatschappelijke impact van het werk en over de publieke steun voor het overheidsbeleid tijdens de coronacrisis. In december werden het wetenschappelijke eindrapport en een meer toegankelijke publieksversie gepresenteerd op een afsluitende conferentie in Den Haag, met bijdragen van Bernard ter Haar (oud-topambtenaar), Maria van der Heijden (MVO Nederland), Raymond Puts (AWVN) en Monique Kremer (UvA). Deelresultaten werden ook gepresenteerd op de SASE conference in Amsterdam (9-11 juli) en de Nederlandse ArbeidsmarktDag (6 oktober).

Amsterdams experiment met de bijstand

Voor het Amsterdams experiment met de bijstand vond begin 2022 de vierde en laatste (na-)meting plaats, ruwweg een jaar na afloop van het experiment. Dit bood een unieke kans om te onderzoeken of de effecten van het experiment een jaar na dato nog zichtbaar waren. Op basis van deze meting heb ik een (vooralsnog intern) rapport geschreven ten behoeve van de Gemeente Amsterdam. In 2023 volgt nog een overkoepelend rapport over het gehele experiment.

Zelfstandigen in Crisis

Het onderzoek naar de gevolgen van de coronacrisis en de steunmaatregelen van de overheid voor zelfstandigen in Amsterdam ('Zelfstandigen in Crisis'), financieel mogelijk gemaakt door het Kenniscentrum Ongelijkheid, werd in 2022 voortgezet en afgerond. Voor dit onderzoek zijn microdata van het CBS over de gewerkte uren van zelfstandigen en van de gemeente Amsterdam over zelfstandigen die steun hebben aangevraagd geanalyseerd. Daarnaast zijn interviews met 31 zelfstandig ondernemers in Amsterdam geanalyseerd, is een aantal hypothetische klantreizen uitgevoerd en zijn focusgroepen gehouden met medewerkers van de gemeente. Eind 2022 werden het wetenschappelijke eindrapport en een beknopte publieksrapportage afgerond. Deze zullen in 2023 worden gepubliceerd en gepresenteerd op een conferentie in samenwerking met de gemeente Amsterdam.

Onderwijs

In 2022 gaf ik enkele gastcolleges, onder meer voor het mastervak collectief arbeidsrecht en de postacademische leergang Arbeid, Organisatie en Medezeggenschap (AOM). Daarnaast heb ik, tezamen met prof.dr. Maarten Keune een interdisciplinaire mastervak ontwikkeld over ongelijkheid en regulering van werk., waarin economische, sociologische en juridische perspectieven worden gecombineerd. Dit vak zal begin 2023 voor het eerst worden gegeven.

Promotiebegeleiding

In 2022 begeleidde ik vier promovendi, waarvan drie z.g. buitenpromovendi (zie de bijlage).

Wetenschappelijk Bureau voor de Vakbeweging

In 2022 werden bij het Wetenschappelijk Bureau voor de Vakbeweging onder mijn leiding drie onderzoeken uitgevoerd.

Eind 2022 rondde Rein de Sauvage Nolting een onderzoek af naar cao-onderhandelingen in coronatijd. Hiervoor voerde hij, op basis van documentanalyse en diepte-interviews, vier case studies uit van cao-onderhandelingen in de metaalsector en het openbaar verover. Zijn rapport wordt in januari 2023 gepubliceerd.

Verder zijn in 2022 twee nieuwe onderzoeken van start gegaan die in 2023 zullen worden afgerond. Stella Jonkhout verricht een onderzoek naar gelijke kansen op waardevol werk. Zij onderzoekt, door middel van diepte-interviews, welke wensen mensen met een kwetsbare arbeidsmarktpositie hebben met betrekking tot de kwaliteit van hun werk en op welke wijze de waarde van hun werk vergroot zou kunnen worden. Arthur Berkhout doet een

(literatuur)onderzoek naar nieuwe vormen van kapitalisme, in het bijzonder de invloed van de financialisering van de economie op de arbeidsverhoudingen en mogelijke strategieën van de vakbeweging om negatieve gevolgen te beperken of tegen te gaan.

In mijn rol als wetenschappelijk directeur van het Wetenschappelijk Bureau voor de Vakbeweging was ik tevens verantwoordelijk voor de organisatie van de jaarlijkse wetenschapsmiddag op 15 februari (met een keynote speech van Klara Boonstra over corona en de werkplek en de uitreiking van de scriptieprijs van de vakbeweging). In het najaar werd, na twee jaar onderbreking als gevolg van de coronacrisis, de serie discussiebijeenkomsten voor het netwerk vakbeweging-wetenschap weer gestart met een presentatie van Ronald Dekker (TNO) over de krapte op de arbeidsmarkt.

Tot slot werden twee (besloten) workshops over de verhouding klimaatpolitiek-vakbeweging gehouden met vertegenwoordigers van de FNV, Milieudefensie, CE Delft en I&O. Research.

Calewaert leerstoel

In 2022 bekleedde ik tevens de [Willy Calewaert leerstoel](#) aan de Faculteit Sociale en Economische Wetenschappen en Solvay Business School van de Vrije Universiteit Brussel. In het kader van deze leerstoel verzorgde ik, onder de titel ‘De mythe van de arbeidsmarkt’, op 16 maart een inaugurele rede en in de maanden daarna vier workshops. Bovendien schreef ik op basis hiervan het boek ‘De mythe van de arbeidsmarkt’ dat is uitgegeven door ASP Editions/VUB Press en dat op 12 december officieel werd gepresenteerd op een bijeenkomst bij de Buren in Brussel.

Bijlage 1

Lezingen, gastcolleges, forumdiscussies e.d.

- 1-2-2022 Presentatie over motieven van werkgevers voor flexwerk voor Arbeidsvoorwaardencoördinatieoverleg FNV (online)
- 3-2-2022 Opname podcast over meritocratie, Ministerie van BZK, Den Haag
- 15-2-2022 Wetenschapsmiddag Wetenschappelijk Bureau voor de Vakbeweging, Amsterdam
- 3-3-2022 Presentatie over generaties en de waarde van werk voor Inspiratiebijeenkomst Goldschmeding Foundation, Amsterdam
- 25-3-2022 Presentatie voor NVA-webinar over een generatiekloof in de waardering van werk en duurzaamheid
- 28-3-2022 Panelgesprek op bijeenkomst over duurzaam werk van de Goldschmeding Foundation
- 11-4-2022 Rondetafelgesprek over re-integratiebeleid t.g.v. afscheid Huub van Olden als voorzitter Cedris, Den Bosch
- 13-4-2022 Presentatie over Covid-19 en werk voor webinar van Randstad Japan, Tokyo
- 26-4-2022 Presentatie voor webinar ‘Zet de scope op: de arbeidsmarkt als markt’, ACV, Brussel
- 4-5-2022 Seminar over arbeidsmigratie n.a.v. themanummer Beleid & Maatschappij, bij SCP, Den Haag (mede-organisator)
- 22-5-2022 Coreferaat (online) bij presentatie Alfre Kleinknecht voor seminar over productiviteit van Randstad Japan, Tokyo
- 10-7-2022 Presentatie over Covid-10 en de waarde van werk voor SASE-conference, Amsterdam
- 19-9-2022 Workshop over Oxford Handbook of Dutch Politics, UU, Utrecht
- 6-10-2022 Nederlandse ArbeidsmarktDag, Amsterdam (mede-organisator)
- 18-10-2022 Presentatie over flexibel werk en sociale zekerheid voor Studiedienst ACV, Brussel
- 31-10-2022 Gastcollege over arbeidsverhoudingen voor mastervak arbeidsrecht collectief, UvA
- 14-10-2022 Presentatie voor bijeenkomst over Amsterdams Experiment met de Bijstand, Amsterdam
- 24-11-2022 Presentatie over ‘de mythe van de arbeidsmarkt’ voor AIAS-HSI seminar, UvA
- 25-11-2022 Keynote speech voor congres over ‘waardig werk als norm’, HU, Utrecht
- 30-11-2022 Panelgesprek op symposium t.g.v. afscheid van Evert Smit van Basis & Beleid, Utrecht
- 2-12-2022 Organisatie van en presentaties op slotconferentie ‘Waardevol werk’, Den Haag
- 6-12-2022 Presentatie over waarde van werk voor conferentie DingemansVanderKind, Amsterdam
- 9-12-2022 Gastcollege over de waarde van werk voor leergang AOM, UvA
- 12-12-2022 Keynote speech voor Vlaams arbeidsmarktcongres over arbeidsmarkttrends in Nederland, Brussel
- 12-12-2022 Opname van podcast ‘Welgemeend’ over ‘De mythe van de arbeidsmarkt’
- 12-12-2022 Presentatie van ‘De mythe van de arbeidsmarkt’, Brussel

- 13-12-2022 Presentatie van ‘De mythe van de arbeidsmarkt’ voor Raad van Advies UWV WERKbedrijf, Amsterdam
- 13-12-2022 Panelgesprek over ongelijkheid in Amsterdam op bijeenkomst van Kenniscentrum Ongelijkheid, Amsterdam
- 15-12-2022 Gastcollege over armoede en werkloosheid in de grote stad voor leergang ‘Triomf van de stad’, Rotterdam

Bijlage 2

Promoties

Promovendi

- Lian Kösters
- Wilco Brinkman
- Roy Poelstrsa
- Mathieu Portielje

Lid van promotiecommissie

- Timo Verlaat (UU)

Bijlage 3

Nevenactiviteiten

- Lid redactie *Socialisme & Democratie*.
- Lid bestuur Stichting Nederlandse ArbeidsmarktDag (NAD).
- Lid bestuur Nederlandse Vereniging voor onderzoek naar Arbeidsverhoudingen (NVA).
- Voorzitter Expertgroep Arbeid CBS
- Lid Wetenschappelijke Adviesraad Blik Op Werk
- Lid Aviesraad UWV WERKbedrijf
- Willy Calewaert leerstoel Vrije Universiteit Brussel

Bijlage 4

Publicaties

Academisch

Been, W. M., & de Beer, P. T. (2022). Combatting exploitation of migrant temporary agency workers through sectoral self-regulation in the UK and the Netherlands. *European Journal of Industrial Relations*, 28(2), 175-191. <https://doi.org/10.1177/09596801211052532>

de Beer, P. T., & Keune, M. J. (2022). COVID-19: a prelude to a revaluation of the public sector? *Transfer*, 28(1), 135-140. <https://doi.org/10.1177/10242589221078710>

de Beer, P. T. (2022). De arbeidsmarkt is geen markt. *S&D (Socialisme & Democratie)*, 79(3), 7-17. <https://wbs.nl/publicaties/de-arbeidsmarkt-geen-markt>

de Beer, P. T. (2022). *De mythe van de arbeidsmarkt*. VUB Press.

de Beer, P. T., & Conen, W. S. (2022). *De waarde van werk in Nederland: resultaten van de Waarde van Werk Monitor 2021*. AIAS-HSI. https://www.waardevanwerk.eu/wp-content/uploads/2022/01/Waarde_van_werk_Monitor_WET_2021.pdf

de Beer, P. T. (2022). Een skillspaspoort vergroot de kansenongelijkheid. In H. Ballafkih (Ed.), *Vrij reizen over de arbeidsmarkt: Een onderzoek naar het skillspaspoort* (pp. 208-216). Centre for Economic Transformation - Hogeschool van Amsterdam. <https://www.hva.nl/binaries/content/assets/subsites/the-work-lab/vrij-reizen-over-de-arbeidsmarkt-2.0-light.pdf?1643048886403>

de Beer, P. T., & Conen, W. S. (2022). *Generaties en de maatschappelijke impact van het werk*. (Kort & Bondig; No. 12). University of Amsterdam, AIAS-HSI. <https://aias-hsi.uva.nl/binaries/content/assets/subsites/hugo-sinzheimer-institute/kort--bondig/kort--bondig-12.pdf>

Conen, W. S., & de Beer, P. T. (2022). Kwaliteit van combinatiebanen: Nederlandse multi-jobbers in Europees perspectief. *Tijdschrift voor HRM*, 25(2), 43-58. <https://doi.org/10.5117/THRM2022.2.CONE>

de Beer, P. T., & Conen, W. S. (2022). *Steun voor het overheidsbeleid en de coronacrisis*. (Kort & Bondig; No. 13). University of Amsterdam, AIAS-HSI. <https://aias-hsi.uva.nl/binaries/content/assets/subsites/hugo-sinzheimer-institute/kort--bondig/kort-bondig-13-merged-compressed.pdf>

Professioneel

de Beer, P. T. (2022). De nieuwe verzorgingsstaat. *Socialisme en Democratie*, 79(5). <https://wbs.nl/index.php/publicaties/de-nieuwe-verzorgingsstaat>

de Beer, P. T., & Conen, W. S. (2022). *De waarde van werk in tijden van corona*. AIAS-HSI. https://www.waardevanwerk.eu/wp-content/uploads/2022/01/Waarde_van_werk_Monitor_POP_2021_WEB.pdf

de Beer, P. T., & Conen, W. S. (2022). *Did the Covid-19 crisis hit the most vulnerable groups the hardest?*. Paper presented at SASE Annual Meeting 2022, Amsterdam, Amsterdam, Netherlands. <https://www.waardevanwerk.eu/en/publications/?open=366>

de Beer, P. (2022). *Vakbeweging: meer dan werk en inkomen, maar geen politieke partij*. Paper presented at Bijeenkomst Vrienden van de Historie van de Vakbeweging, Amsterdam, Netherlands. <https://vakbondshistorie.nl/dossiers/vakbond-meer-dan-werk-en-inkomen-maar-geen-politieke-partij/>

Web publicaties

de Beer, P. T. (2022). Lossen hogere lonen het tekort aan arbeidskrachten op? (Blog) <https://www.waardevanwerk.eu/lossen-hogere-lonen-het-tekort-aan-arbeidskrachten-op/>

de Beer, P. T. (2022). Geven jongeren meer om duurzaamheid? (Blog) <https://www.waardevanwerk.eu/geven-jongeren-meer-om-duurzaamheid/>